

neuvádí odkud a na základě čeho tuto známost má, že to nestačí, nepochybil rekursní soud, když zaručení se Bohumila P-a za jistotu nepřijal a protože tím podmínka odkladu dražebního řízení splněna nebyla, právem nařídil pokračování v exekučním řízení.

Čís. 5269.

Otázka příčinné souvislosti jest otázkou smíšenou.

Při výměře bolestného lze k duševním útrapám přihlédnouti pouze tehdy, pokud zvyšovaly tělesné bolesti poškozeného.

Stihlo-li poranění osobu nezhojitelně nemocnou (tabes), jest rozdělití újmy z nemoci a poranění na vrub obou.

(Rozh. ze dne 15. září 1925, Rv I 682 25.)

Žalobce, jenž trpěl již delší dobu úbytěmi míchy (tabes), byl dne 28. února 1922 při železniční nehodě poraněn, čímž jeho zdravotní stav se zhoršil. Žalobou domáhal se žalobce na dráze bolestného, léčebného atd. celkem 256.647 Kč, na dosud ušlém výdělků 75.647 Kč 36 h a důchodu měsíčních 6.303 Kč. Procesní soud první stolice přisoudil žalobci na bolestném atd. 76.680 Kč, na ušlém výdělků 73.844 Kč 48 h a měsíční důchod 4.615 Kč do 28. února 1929, od 1. března 1929 pak doživotní důchod 2087 Kč. Odvolací soud nevyhověl odvolání žalobcovu, odvolání žalovaného pak vyhověl potud, že přiznal žalobci na bolestném atd. pouze 41.902 Kč, na ušlém výdělků 33.396 Kč a důchod pouze do 28. února 1929 měsíčních 2087 Kč. Důvod y: Jak plyne z posudku znalců, na němž spočívá zjištění prvního soudu a který tedy soud měl za bezvadný, trpěl žalobce před úrazem již léta na vysýchání míchy (tabes), jež neprobíhalo stasisorně, nýbrž progressivně, a byl rehodou průběh choroby pouze uspišen a zhoršen tím způsobem, že nastala nejprve trvalá 80%, od 1. září 1922 úplná nezpůsobilost k výdělků. Znalci uvedli dále, že choroba míchy, která tu byla již před úrazem, způsobila dvěma třetinami bolesti a újmy na výdělků a úraz jednou třetinou, a že již vzniklé i budoucí výlohy za ošetřování a léčení jest připsati dvěma třetinami na vrub úrazu a jednou třetinou na vrub existující již chorobě míchy. Dle posudku znaleckého žalobce i když byl schopen vykonávati až do úrazu své povolání, mohl by pro svou chorobu vykonávati své povolání ještě pouze 3 až 7 roků, jak se dá předvídati a to, i kdyby byl úrazu neutrpěl. Jeho nezpůsobilost k povolání nastala by po uplynutí této doby, jak lze předvídati, i bez úrazu. Ze zjištění, odpovídajících posudku, která dlužno též položití za základ rozhodnutí odvolacího soudu, plynou při správném ocenění tyto důsledky: 1. Že projevy choroby a následky u žalobce nastalé jsou vůbec v příčinné souvislosti s nehodou pouze poměrným dílem, že tudíž náklady způsobené zhoršením choroby, t. j. jednak výlohy nemoci a léčení — a k těmto jest čítati netoliko výlohy za lékaře, nýbrž i výlohy pobytu v sanatoriu, přílepšení na straně a za ošetřovatelku — dále jednak bolestné a ušlý výdělek má nahraditi (zaplatiti) žalovaná strana pouze v tom poměru, pokud byla zjištěna jejich souvislost s úrazem, tedy že úraz byl jejich příči-

nou, výlohy nemoce a léčení tudíž $\frac{2}{3}$, bolestné a ušlý výdělek $\frac{1}{3}$. 2. Že ony náklady a újmy, které by stihly žalobce pouze pro jeho chorobu, tedy i v tom případě, kdyby neutrpěl úraz, vůbec ho neopravňují k nároku na náhradu proti žalované straně, poněvadž vůbec nelze uvést úraz s nimi do příčinné souvislosti. Tyto důsledky plynou jak z ustanovení §u 1 zákona o ručení železnic, tak z všeobecných ustanovení obč. zák. o náhradě škody. Povinnost k náhradě škody vztahuje se pouze na ony škody, které byly přivoděny příhodou v dopravě, nelze ji však rozšiřovati i na škody přivoděné okolnostmi, které nelze odvozovati, byť i ne bezprostředně, z poškozující příhody v dopravě. Žalobcem uplatňované námitky byly by pouze tehdy oprávněny, kdyby škodné následky pro život a zdraví žalobcovy, nastalé úrazem, bylo ořičítati pouze na vrub jeho »disposice« k nastalé chorobě, na vrub jeho tělesných vlastností, jimiž bylo usnadněno, že nastaly škodlivé následky. V tomto sporu nejde však o pouhou konstitutiální disposici k onemocnění v jistém směru, k jistým komplikacím, nýbrž o chorobný stav, který tady již byl, který k nastalému těžkému výsledku ublížení přispěl měrou tak podstatnou, že tento výsledek bez chorobného stavu žalobcova vůbec by byl nemohl býval nastati, ba jde tu o stav, který by sám byl přivodil, i bez každého úrazu, v dohledné době projeví se následky. V takovém případě ručí podnik pouze za onu část následků, která prokazatelně byla přivoděna příhodou v dopravě, po případě ručí pouze v té míře, pokud tento výsledek byl zraněním uspišen, pokud nastal dříve, než by byl též nastal jinak. Poněvadž znalci prohlásili, že pouze poměrnou část nastalých těžkých následků jest přičísti na vrub úrazu, a že by tyto následky nastaly též, jak se dá předvídati, bez úrazu ve 3—7 letech, musí se rozhodnutí tím řídit a bylo tudíž na základě posudku a z něho vyvozených důsledků stanoviti nároky na náhradu. Vzhledem k těmto zásadám přiznal odvolací soud žalobci $\frac{2}{3}$ výloh léčení a nemoci a $\frac{1}{3}$ bolestného a ušlého výdělku. Za dobu od 1. března 1929 nebylo žalobci přiznáno nic, poněvadž dle posudku znalců nastaly by dnešní projevy a následky choroby i bez působení úrazu nejpozději po 7 letech pro nemoc míchy, jež tu byla již před nehodou, úraz tedy není s těmito dalšími následky vůbec již v příčinné souvislosti a nelze jej uvést v takovou souvislost.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání žalobcovu.

D ů v o d y :

Při výměře bolestného jest dovolací soud vázán jen skutkovým zjištěním, na jehož základě nižší soudy bolestné určily, ale přísluší mu právo zkoumati, zdali přisouzené bolestné jest přiměřené okolnostem takto zjištěným. Nižší soudy přihlížely ke všem okolnostem, rozhodným pro výši bolestného, jak co do způsobu, tak co do míry, tak co do trvání, tak co do opakování bolestí. K duševním útrapám, které žalobce vytrpěl po dobu, co ležel v roztříštěném vagoně, než se vzpamatoval, nelze při stanovení bolestného přihlížeti, leč by byly zvyšovaly tělesné bolesti, což však nebylo zjištěno. Tvrdí-li dovolání, že žalobce bude trápen bolestmi až do smrti, přehlíží při tom, že podle znaleckého posudku, k němuž se oba nižší soudy přiklonily, budou návaly bolestí vždy řidší,

až zmizí téměř úplně v silně pokročilém období vysýchání míchy. Vzhledem k uvedenému neshledává dovolací soud příčiny, by se co do výše bolestného uchýlil od mínění nižších soudů. Také co do otázky příčinné souvislosti a co do otázky ručení dráhy za následky nehody, není dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci opodstatněn. Otázka příčinné souvislosti jest otázkou smíšenou, pokud totiž jde o skutkový podklad pro úsudky soudu, je to otázka skutková, a pokud jde o závěry ze skutečností, je to otázka právní. Dovolací soud může přezkoumat právě jen tyto závěry, jest však ve směru skutkových zjištění vázán. Nižší soudy zjistily, že žalobce v době železniční nehody nebyl zdrav, nýbrž že trpěl již po léta pokročilou nemocí úbytěmi míchy (tabes), která progresivně pokračuje; znalci praví, že železniční nehoda stihla člověka těžce nervově nemocného a že toliko značně uspišila a zhoršila nemoc žalobcovu. Z těchto skutečností správně nižší soudy co do příčinné souvislosti mezi nehodou a žalobcovou škodou vyvodily, že dráha neručí za újmy žalobcovy, které jsou jen následkem jeho nemoci a které buď již tu v době nehody byly nebo byly by nastaly i bez železniční nehody, neboť tyto újmy nebyly nehodou »přivoděny«, jak § 1 zákona ze dne 5. března 1869, čís. 27 ř. zák. praví. Újmy nemocí přivoděné, ať již jde o bolesti neb o potřebu léčení a zlepšení stravy, neb o ošetřování, nebo konečně o nezpůsobilost k výdělku, nejsou v příčinné souvislosti s nehodou a proto neprávem žalobce žádá, by mu erár nahradil všechny újmy jakoby jeho nemoci nebylo. Dovolání, mluvíc o žalobcově sklonu k nemoci zapomíná, že žalobce již těžce nemocen byl a zdůrazňujíc »změnu žalobcova stavu«, která prý byla přivoděna jedinec nehodou, přehlíží, že vážná nemoc žalobcova nebyla by zůstala státi v období, v němž byla v době nehody, nýbrž že by byla podle posudku znalcu i bez nehody progresivně pokračovala, takže by se byl žalobce do 3—7 let stal prostě následkem své nemoci úplně nezpůsobilým k povolání. Následkem tohoto přehlédnutí žádá žalobce od eráru nejen úplnou náhradu za celých 7 let, nýbrž přes tuto dobu, t. j. přes 28. únor 1929 bez časového omezení, jakoby do té doby byl býval zůstal v takovém stavu, v jakém byl dne 28. února 1922. Jakým podílem participuje na újmách žalobcových jeho nemoc se strany jedné a jakým podílem nehoda se strany druhé, nelze ovšem matematicky vypočísti, jak dovolatel správně uvádí. V tomto směru možno počítati jen s pravděpodobností. Protože však soudu chyběly v této odborné otázce potřebné znalosti, bylo nutno vyslechnouti znalce, kteří podali soudu úsudek, řídíce se svými odbornými vědomostmi. Neprávem tedy tvrdí dovolání, že nezáleží na medicinské diagnóze jednak pro otázku zhoršení tabes po nehodě a jednak pro ručení eráru za následky nehody, nýbrž že záleží jen na tom, jak zdravým se žalobce před nehodou cítil a jak byl k práci schopen. O tomto mínění žalobcově bude později ještě blíže pojednáno. Hodnotiti význam posudku znaleckého náleží jen těm soudům, kterým vůbec náleží hodnocení průvodů, tedy jen soudům první a druhé stolice, neboť znalecký posudek jest také jen jedním z průvodů, které soudy volně hodnotí, hledíce k výsledkům celého jednání a dokazování (§§ 272 a 488 c. ř. s.). Přiklonil-li se odvolací soud, hodnotě průvodů, úplně k znaleckému posudku, nemá dovolací soud možnosti, by toto hodnocení přezkoumal a aby proti

odbornému posudku znalců postavil svůj neodborný posudek, leda že by znalecký posudek trpěl vadami §u 362 c. ř. s., čehož však dovolatel ani sám netvrdí. Nutno tedy při stanovení podílu nemoci se strany jedné a podílu nehody se strany druhé na újmách žalobcových vycházeti z poměru, ze kterého vycházel odvolací soud na základě znaleckého důkazu, totiž že na bolestech a výdělkové neschopnosti participuje nemoc dvěma třetinami a nehoda jednou třetinou, na nákladech léčení, zlepšení stravy a ošetřování že participuje nemoc jednou třetinou a nehoda dvěma třetinami. To platí i pro útraty ošetřovatelky, třebaže znalci uvedli, že by byl žalobce bez nehody nepotřeboval ošetřovatelky po 3—7 let, neboť s druhé strany setrvali znalci na svém písemném posudku co do následků nehody vůbec a počítali s možností, že žalobce také již jen za tři roky byl by mohl ošetřovatelky potřebovati, kdežto odvolací soud přiznává žalobci podíl na nákladech ošetřování po celých 7 let. Tím jsou vyřízeny všechny vývody dovolání, kterými brojí proti možnosti dělení příčinnosti. Jak již shora podotčeno, dovolatel nepřikládá významu zhoršení své nemoci, které by i bez nehody prostým průběhem nemoci bylo nastalo. Dovolatel stále zdůrazňuje, že bylo zjištěno, že byl až do dne nehody úplně výdělkou schopen, a tvrdí, že jeho nemoc nebyla by měla vlivu na jeho výdělkovou schopnost ještě po 3—7 let. V tomto směru žalobce opětně zapomíná, že jeho pokročilá nemoc nebyla by zůstala státi na stavu ze dne 28. února 1922. Znalci neudali a přirozeně ani udati nemohli, jakým tempem, v jakých časových mezerách a kolika procenty bylo by ubývalo výdělečné schopnosti žalobcově bez nehody a toliko následkem jeho nemoci. Znalci však hleděli při svém posudku ke všem v úvahu přicházejícím momentům, zejména k tomu, že nemoc již před nehodou tu byla, že tu byly již také bolesti, a jiné tabetické obtíže a že tabes často také bez zevnějšího vlivu náhle a trvale se zhorší, což právě u žalobce nastalo asi před 3 roky, kdy náhle viděl vše dvojmo a kdy pravé víčko mu ochable kleslo. Také k tomu hleděli znalci podle výslovného svého udání, že žalobce přes svou nemoc byl výdělkou schopen a že by jím byl snad ještě po léta zůstal. Znalci vzali tedy do počtu i výdělečnou zpusobilost žalobcovu v době nehody, takže není přípustno, by dovolatel tuto jedinou a jemu příznivou okolnost vytrhl ze souboru všech ostatních také rozhodných, ale jemu nepříznivých okolností a aby jen na ní své nároky stavěl. Když tedy odvolací soud podle posudku znalců rozdělil nároky žalobcovy, totiž jednak bolestné, jednak jednotlivé náhradní položky za léčení, zlepšení stravy, ošetřování i ušlý výdělek (kteréžto položky byly zjištěny oběma soudy souhlasně), když přiznal žalobci jen ty částky, které jdou na vrub nehody, a když také pro budoucnost vyměřil žalobci měsíční důchod podle zmíněného poměru, nelze mu nesprávné právní posouzení věci důvodně vytýkati.

Čís. 5270.

Jde o smlouvu o dílo, byly-li objednány šaty dle míry, třebas látku dodal zhotovitel.

Ručení dle §u 1167 obč. zák. jest přísnější, než ručení dle §u 922 obč. zák. Najmé může objednatel odstoupiti od smlouvy o dílo tehdy,